

FRAMKVÆMDAÁÆTLUN 2019 - 2020

Hlutverk LUF:

1. Að vera samstarfs- og samráðsvettvangur frjálsra ungmennafélaga sem starfar óháð pólitískum, trúarlegum og efnahagslegum þrýstingi.
2. Að vinna að sameiginlegum hagsmunamálum frjálsra ungmennafélaga og vera málsvari þeirra gagnvart opinberum aðilum.
3. Að efla ungmennastarf og umræðu um málefni ungs fólks á Íslandi.
4. Vera fulltrúi aðildarfélaganna í margvíslegu alþjóðasamstarfi.
5. Að framkvæma samkvæmt vilja aðildarfélaganna og veita þeim ekki samkeppni í starfi þeirra.

Markmið LUF:

1. Að tala fyrir hagsmunum ungs fólks á Íslandi.
2. Að vernda og efla réttindi ungs fólks og bregðast við þegar þau eru virt að vettugi.
3. Að stuðla að valdeflingu ungs fólks í samfélaginu.
4. Að efla samstarf og miðlun upplýsinga meðal aðildarfélaga.
5. Að veita aðildarfélögum upplýsingar um málefni og félagsstörf ungs fólks á innlendum sem og erlendum vettvangi.
6. Að efla samskipti og samvinnu ungs fólks á Íslandi við ungt fólk um heim allan.
7. Að koma fram fyrir hönd aðildarfélaganna þegar um sameiginleg hagsmunamál þeirra er að ræða,
8. Að vera málsvari aðildarfélaga gagnvart alþjóðlegum stofnunum og samtökum þegar þess er þörf.
9. Að stuðla að umræðu og þekkingarsköpun um málefni ungs fólks.

Þessi hlutverk og markmið ætla LUF að rækja með því að starfa sem öflugt hagsmunafélag ungs fólks á Íslandi. Stjórn hefur sett sér sértækari og mælanlegri markmið til að þjóna tilgangi sínum og vinna að ofangreindum markmiðum sambandsins.

Framkvæmdaáætlun 2019-2020 skiptist í sex meginstoðir: 1) lögbundna ábyrgð, 2) Réttindi ungs fólks, 3) Þátttaka ungs fólks, 4) Sjálfstæði ungs fólks, 5) Sterk ungmennafélög og 6) alþjóðastarf. Sértæk markmið stoðanna miðast við lög, stefnu og alþjóðlegar skuldbindingar.

1. Lögbundin ábyrgð

Lögbundin ábyrgð stjórnar er grunnstoð félagsins og skal stjórn standa undir þeirri ábyrgð undantekningalaust. Stjórn er skylt að uppfylla neðangreind markmið í því skyni að skapa fullnægjandi vettvang fyrir aðildarfélögin til að taka virkan þátt í ákvarðanatöku og stefnumótun í þeim málum sem snerta starfsemi frjálsra félagasamtaka sem leidd eru af ungu fólki og í þágu ungs fólks.

Skyldur stjórnar:

❑ 1.) Halda stjórnarfundum hálfsmánaðarlega

Stjórnarfundir skulu haldnir að jafnaði hálfsmánaðarlega. Þar tekur stjórn ákvarðanir um þau mál sem til umræðu eru hverju sinni, fylgir eftir yfirstandandi verkefnum, ræðir þær hugmyndir sem upp koma ásamt því að sinna verkefnum og daglegum störfum LUF í samræmi við framkvæmdaáætlun þessa.

❑ 2.) Halda fjóra fulltrúaráðsfundi á starfstímabilinu

Fulltrúaráð LUF fer með æðsta vald félagsins milli sambandsþinga og tekur allar meiriháttar ákvarðanir um starfsemi LUF. Vettvangurinn skal einnig nýttur til samráðs og upplýsingamiðlunar.

❑ 3.) Halda Sambandsþing

Árlegt Sambandsþing LUF verður haldið í lok febrúar ár hvert. Þar er lögð rík áhersla á umræðu- og tillögurétt aðildarfélaga, starfsemi þeirra og LUF er til umræðu. Þar eiga sæti þrír fulltrúar frá hverju aðildarfélagi LUF.

2. Réttindi ungs fólks

Í stefnu LUF sem samþykkt var á sambandsþingi 2018 er réttindi ungs fólks ein af megináherslunum, en undir það fellur félagsleg samlögun og kynjajafnrétti. Í stefnu kemur fram að ungt fólk stendur frammi fyrir mismunun þegar kemur að aðgengi að borgaralegum-, efnahagslegum- og félagslegum réttindum. Horfast þarf í augu við að ungt fólk er jaðarsett vegna aldurs og er oft berskjaldaðasti hópur samfélagsins. Líta þarf til þess að ungmenni yfir 18 ára aldri njóta ekki sérstakrar lagalegrar verndar Barnasáttmálans og þarf því sérstaka athygli. Auk þess er samfélagshópurinn „ungt fólk“ fjölbreyttur og innan hans eru jaðar- og minnihlutahópar sem standa frammi fyrir margþættri mismunun.

Markmið stjórnar:

❑ 4.) Tala fyrir endurskoðun á Æskulýðslögum

Þar sem Æskulýðslög frá árinu 2007 samrýmast LUF og aðildarfélögum þess illa mun LUF beita sér fyrir endurskoðun á lögnum í heild, ásamt þeim skilgreiningum sem þar er að finna. Lítur LUF svo á að án endurskoðunar sé torvelt fyrir félagið að starfa í málaflokknum og ná markmiðum sínum. Telur LUF mikilvægt að gerður sé greinarmunur á þörfum 6 ára barna og 25 ára

ungmenna. Einnig að það virðist sem svo að lögin geri ekki ráð fyrir hagsmunastarfi og því mikilvæga ungmennastarfi sem felst í að vernda og efla eigin réttindi. Ennfremur mun LUF berjast fyrir því að í Æskulýðsráði verði ungmenni í meirihluta, í ljósi þess að hlutverk ráðsins er að vera stjórnvöldum til ráðgjafar í æskulýðsmálum og gera tillögur um áherslur og stefnumótun í málaflokknum.

❑ 5.) Krefjast heildstæðrar stefnu í málaflokknum

LUF hefur lengi gagnrýnt stefnuleysi stjórnvalda og barist fyrir heildstæðri stefnu í málefnum ungs fólks (e. National Youth Policy), líkt og flest lönd hafa sett sér. LUF mun halda áfram að þrýsta á að íslensk stjórnvöld muni setja sér slíka stefnu með virkri aðkomu LUF og aðildarfélaganna.

❑ 6.) Berjast fyrir félagafrelsi ungmenna

LUF mun halda áfram baráttu sinni gegn óréttmætri og ólöglegri geðþóttaákvörðin Ríkisskattstjóra (RSK) sem hamlar félagafrelsi og kemur í veg fyrir virka þátttöku ungmenna í starfi frjálsra félagasamtaka. En stofnunin hefur hafnað einstaklingum undir 18 ára aldri um stjórnarsetu í almennum félögum. Þetta telur stjórn LUF ganga gegn stjórnarskrárvörðum réttindum og Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna. Hefur LUF kært ákvörðun RSK til atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins og mun fylgja kærinni fast á eftir.

3. Þátttaka ungs fólks

Önnur megináherslan í stefnu LUF er þátttaka ungs fólks. Undir það fellur lýðræðisþátttaka, valdefling, fræðsla og nauðsynleg þátttaka ungs fólks í að stuðla að sjálfbærri þróun. Í stefnu segir að félagsleg útilokun, ójafnrétti og aldursfordómar hindra ungu fólki að njóta virkrar og raunverulegrar þátttöku. Ungt fólk er gagnrýnið á stjórnkerfið, tekur síður þátt í hefðbundnum stjórnmálum og er ólíklegast til að kjósa. Ungt fólk kys fremur nútímalegri aðferðir til þess að koma skoðunum sínum á framfæri. Aðgengi ungs fólks að stefnumótun og ákvarðanatöku samfélagsins er nauðsynlegt ef lýðræði á að þrífast. Ungmennafélög spila lykilhlutverk í að stuðla að samfélagsþátttöku ungs fólks og lýðræðislegri borgaravitund.

Markmið stjórnar:

❑ 7.) Þróa #ÉgKýs áfram

Vegna eftirspurnar eftir áframhaldandi lýðræðisátaki á milli kosninga mun LUF í samráði við SÍF þróa #ÉgKýs áfram. Þá mun LUF fylgja eftir tillögu frá ungliðahreyfingum stjórnmálaflokkanna sem samþykkt var á 3. fulltrúaráðsfundi þann 12. nóvember 2018 um að halda #ÉgKýs verkefninu áfram á milli kosninga í formi skuggaþings (eða ungliðaþings). En það felur í sér að herma eftir störfum Alþingis og hefur það að markmiði að halda gildum #ÉgKýs á lofti. LUF mun einnig leitast við að efla útgáfu um verkefnið til að miðla niðurstöðum eftirfylgnirannsókna sem hafa verið framkvæmdar í samstarfi við fræðasamfélagið. Er þetta gert til þess að mæta markmiði félagsins um að stuðla að þekkingarsköpun um málefni ungs fólks, í þessu tilviki um lýðræðisþátttöku og kosningahegðun.

❑ 8.) Lækkun kosningaaldurs

LUF mun fylgja eftir frumvarpi til laga um lækkun kosningaaldurs í 16 ára. LUF hefur þegar fundað við undirbúning frumvarpsins, sent inn tvær umsagnir, fundað með Stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd Alþingi í þrígang, verið áberandi í fjölmiðlum, haldið samstöðufund og lagt málið fyrir framhaldsskólanemendur í skuggakosningum.

❑ 9.) Rekstur leiðtogaskóla

LUF skal því vera leiðandi í mannréttinda- og lýðræðisfræðslu í gegnum sjálfboðastarf, námskeið, vinnustofur og annað óformlegt nám. LUF mun standa fyrir virku námskeiðahaldi auk fræðslu um málefni og starfsemi ungmennafélaga með rekstri Leiðtogaskóla Íslands (LSÍ). Í leiðtogaskólanum verður boðið upp á ýmis námskeið sem nýtast starfi aðildarfélaganna og meðlimum þeirra. Lagt er upp með að námskeiðin auki getu meðlima aðildarféлага til að sinna hagsmunagæslu og efli leiðtogahæfni þeirra. Skólinn verður starfræktur í samræmi við reglugerð skólans sem samþykkt var á 4. fulltrúaráðsfundi 29. janúar 2019 og með áherslu á jafningjafræðslu mun LUF leitast við að þróa Þjálfarateymi LUF áfram. Einnig verður brugðist við tillögu ungliðahreyfinga stjórnmalaflokkanna sem fulltrúaráð samþykkti þann 12. nóvember 2018 um að halda sameiginlegan þverpólitískan stjórnmalaskóla sem námsleið í leiðtogaskólanum.

4. Sjálfstæði ungs fólks

Þriðja megináhersla í stefnu LUF er sjálfstæði ungs fólks, en undir hana falla heilbrigðis-, atvinnu-, mennta- og húsnæðismál. Í stefnunni segir að það þurfi að viðurkenna að kynslóðirnar sem nú vaxa úr grasi ná fullu sjálfstæði seinna en fyrri kynslóðir sem veldur því að fólk í dag á það til að festast í millibilsástandi - í ferlinu á milli forræði og sjálfstæðis. Vakin er athygli á því að geta ungs fólks til að taka fulla ábyrgð á eigin lífi eftir 18 ára aldur, lýðræðisleg borgaravitund og aðgengi að félags- og efnahagslegum réttindum helst í hendur. Ef þörfum ungs fólks er ekki mætt er hætta á að trú ungs fólks á lýðræði bresti.

Markmið stjórnar:

❑ 10.) Vinna skýrslu um „sjálfstæði ungs fólks“

„Sjálfstæði ungs fólks“ var kosið þema ársins á sambandsþingi 2018. Í ljós kom þörfin fyrir upplýsingar um efnið áður eru LUF getur farið í frekari vinnu tengdri sérstakri stefnuályktun. Því mun stjórn stefna að því að safna öllum upplýsingum og greina frá stöðunni á Íslandi. Horft er til þess að útgáfan geti komið LUF að góðum notum í að berjast fyrir bættum kjörum ungs fólks.

5. Sterk ungmennafélög

Fimmta megináherslan í stefnu LUF er að leggja áherslu á að vinna að sjálfstæði ungmennafélaga. Er þessi áhersla jafnframt ein megináhersla Evrópska ungmennavettvangsins (e. European Youth Forum). Þá er þar sérstaklega átt við

mikilvægi þess að stjórnvöld styðji við hagsmuna- og félagsstörf ungs fólks, bæði félags- og fjárhagslega.

Markmið stjórnar:

11.) Berjast fyrir jafnræði fjárúthlutana

Stjórn LUF mun koma til með að beita sér fyrir auknum og sanngjörnum framlögum hins opinbera til ungmennafélaga. Þá mun stjórn krefjast þess að rekstrargrundvöllur LUF og aðildarfélaganna sé tryggur. LUF mun beita sér gegn hvers lags ójöfnuði við úthlutun styrkja úr samkeppnissjóðum sem hugsaðir eru fyrir ungmennafélög. Þá mun LUF beita sér fyrir því að félög sem ekki eru á fjárlögum hafi forgang að slíkum styrkjum enda hafa þau minna bolmagn til að standa straum af sinni starfsemi. Á sambandsþingi LUF 2017 kom fram tillaga frá þingfulltrúum þess efnis að stjórn vinni úttekt á fjárhagsstöðu aðildarféлага. Kom þessi tillaga til eftir að ljóst var að mörg félög stríða við mannauðs- og fjárhagsskort. Mun LUF gefa út skýrslu um stöðu aðildarfélaganna ásamt samantekt á fjárútlátum ríkisins til málaflokksins og skiptingu úthlutana til ungmennafélaga úr samkeppnissjóðum.

12.) Halda „Félaga ársins“ 2019

Á fyrsta fulltrúaráðsfundi starfsársins lagði fulltrúi JCI til að bæta við markmiðinu „Sterk samvinna á milli aðildarféлага“ sem felur í sér að LUF stuðli að því að aðildarfélög kynnist innbyrðis og að skipað yrði starfshópur sem ynni að skipulagi tengslaviðburðar. Skipulagsnefndin ákvað að skapa árlega hefð fyrir „Félaga ársins“ sem er tengslaviðburður og uppskeruhátið aðildarféлага LUF. Tilgangurinn með viðburðinum er að félagsmenn kynnist, stuðla að samvinnu aðildarféлага, umbuna fyrir vel unnin störf og hita upp fyrir sambandsþing. „Félagi ársins“ er viðurkenning (farandbikar) fyrir sjálfboðastarf innan aðildarféлага LUF og er heiðraður fyrir að hafa tekið óeigingjarna forystu og sýnt alúð í starfi í þágu ungs fólks á árinu. Hvert aðildarfélag gat tilnefnt einn framúrskarandi félagsmann til Félaga ársins. Stefnt er að því að þróa viðburðinn áfram og gera enn betur næst.

13.) Útgáfa verkfærakistu

Stjórn mun gefa út verkfærakistu ungmennafélaga (e. Toolkit for Youth NGOs) sem verður hugsuð sem gagnasafn fyrir ungmennafélög. Verkfærakistan verður unnin með þarfir aðildarfélaganna í huga þar sem öllum hagsmunaaðilum er frjálst að bæta við hana nytsamlegum verkfærum. Markmiðið með kistunni er að styrkja störf ungmennafélaga, styðja við innra starf þeirra og safna saman öllum þeim upplýsingum sem eru hjálplegar fyrir starf þeirra. Kistan verður hýst á vefsvæði LUF: luf.is. Vonast er eftir því að kistan muni nýtast öllum þeim sem starfa við og fást við stjórnun og rekstur félagasamtaka ungs fólks. Með þessu mun stjórn bregðast við þeirri miklu eftirspurn eftir slíku hagnýtu efni.

6. Alþjóðastarf

LUF er aðili að Evrópska ungmennavettvangnum (YFJ) og hefur því skyldum að gegna gagnvart þeim heildarsamtökum. LUF er jafnframt aðili að Norðurlanda- og Estrasaltsríkjabandalaginu „Nordic Baltic Cooperation“ (NBC). LUF hefur alltaf lagt ríka áherslu á alþjóðlega samvinnu, sem hefur eflst að undanfögnu og verður haldið áfram af krafti. Þá jukust alþjóðlegar skuldbindingar töluvert árið 2017 þar sem LUF á nú fulltrúa í Ráðgjafaráði Evrópuráðsins í málefnum ungs fólks (e. Advisory Council on Youth to the Council of Europe), Norrænu barna- og ungmennanefndinni, NORDBUK, Sérfræðihópi Norrænu ráðherranefndarinnar um Heimsmarkmiðin (e. Expert group on SDGs of the Nordic Council of Ministers) og sérfræðihópum YFJ um mannréttinda-, innflytjenda- og loftlagsmál.

Markmið stjórnar:

❑ 14.) Þróa sendinefnd íslenskra ungmenna hjá Sameinuðu þjóðunum

Sem þáttur í áframhaldandi innleiðingu Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna og áframhaldandi framþróun alþjóðastarfs LUF, sem hefur vaxið mjög á undanfögnu árum, mun LUF fylgja eftir því að koma á fót sendinefnd íslenskra ungmenna hjá SP (e. UN Youth Delegation Programme). En Ísland er eitt fárra ríkja sem hefur enn ekki komið því á laggirnar og hefur LUF efnt til samstarfs við Félag SP á Íslandi í þeim tilgangi. Stjórn einsetur sér að ná að fjármagna fulltrúa til að sækja allsherjarþingið, vonandi „UN High-level Political Forum“ til að byrja með. Síðar verður verkefnið þróað og stefnt að því að tryggja ungmennafulltrúa á sem flesta viðburði í framtíðinni.

Ungmennafulltrúarnir verða kosnir á fulltrúaráðsfundum og munu þeir skipta „sendinefnd LUF hjá Sameinuðu þjóðunum“. Nefndin mun virka sem einkonar ráðgjafaráð, upplýsingaveita og brú á milli LUF, Félags SP á Íslandi og sendandi ráðuneyta.

Í samráði við fulltrúaráð hefur stjórn og starfsfólk LUF heimild til að takast á við tilfallandi verkefni sem samræmast hlutverki, markmiðum og stefnu LUF.

Tillaga þessi var lögð til umræðu á sambandsþingi LUF 28. febrúar 2019, var endurskoðuð af stjórn LUF kjörtímabilið 2019-2020 og var samþykkt á fyrsta fulltrúaráðsfundi þann 26. mars 2019.